

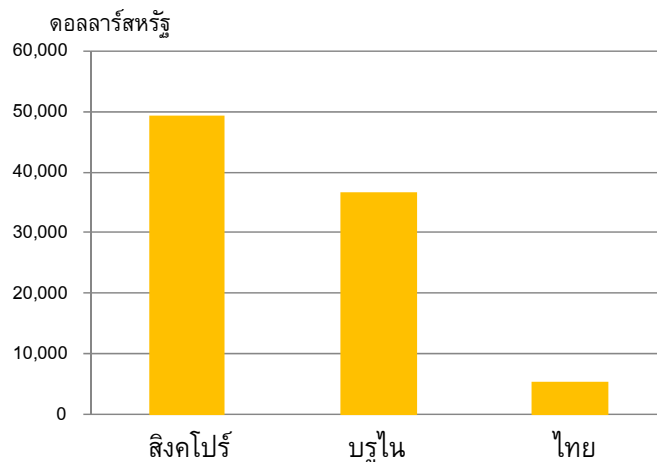
AEC in Focus

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
สิงหาคม 2555

โอกาสทางธุรกิจในบรูไน

บรูไนเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนที่ไม่ค่อยมีใครกล่าวถึงมากนัก ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะมีสถานะเป็นเพียงประเทศเล็กๆ ที่พึ่งพารายได้จากการส่งออกสินค้าเพียงไม่กี่รายการ จึงไม่ค่อยได้รับความสนใจมากเท่ากับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ แต่แท้ที่จริงแล้วบรูไนเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงทั้งในด้านการค้าและการลงทุน แม้มีพื้นที่ประเทศเพียง 5,765 ตารางกิโลเมตร เล็กเป็นอันดับ 2 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ แต่บรูไนเป็นประเทศที่ร่ำรวยด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งสร้างรายได้เข้าประเทศถึงร้อยละ 95 ของมูลค่าส่งออกรวมของประเทศ หรือคิดเป็นกว่าร้อยละ 60 ของเศรษฐกิจบรูไน ขณะที่ประชากรบรูไนแม้มีจำนวนน้อยที่สุดในอาเซียนเพียง 414,400 คน (เกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้เป็นประชากรในวัยทำงาน) แต่เป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง ทั้งนี้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ประเมินการรายได้ต่อหัวของชาวบรูไนปี 2554 สูงถึง 36,583 ดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่ารายได้ต่อหัวของคนไทยเกือบ 6 เท่า

เปรียบเทียบรายได้ต่อหัวปี 2554 ระหว่างสิงคโปร์ บรูไน และไทย



ที่มา : IMF

นอกจากนี้ บรูไนได้รับการจัดเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยมากที่สุดในเอเชีย และการเมืองมีเสถียรภาพ ประกอบกับชาวบรูไนส่วนใหญ่พูดภาษาอังกฤษได้ และมีการศึกษาในระดับค่อนข้างสูง ด้วยอัตราการรู้หนังสือราวร้อยละ 95 เนื่องจากรัฐบาลบรูไนอุดหนุนการศึกษาโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนหนังสือโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แข็งแกร่งของบรูไน และเอื้อให้ผู้ประกอบการไทยใช้เป็นโอกาสในการเปิดตลาดการค้าการลงทุนด้วยภายใต้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี 2558 ทั้งนี้ ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่สนับสนุนความน่าสนใจของบรูไน คือ

➤ วิสัยทัศน์ประเทศของบรูไนเป็นปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง รัฐบาลบรูไนกำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศภายใต้ **Wawasan Brunei 2035** ซึ่งเป็นแผนพัฒนาประเทศระยะยาวของบรูไน โดยมีเป้าหมายว่า ภายในปี 2578 บรูไนจะเป็นที่รู้จักของประชาคมโลกในฐานะประเทศที่ประชากรมี

คุณภาพชีวิตดี ได้รับการศึกษาและมีทักษะสูง และเศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างยั่งยืน สะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการดำเนินนโยบายของรัฐบาลบรูไนที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ในปี 2554 World Economic Forum ได้เผยแพร่ The Global Competitiveness Report (GCR) 2010-2011 ซึ่งจัดอันดับให้บรูไนเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากเป็นอันดับ 1 จากการจัดอันดับทั้งหมด 139 ประเทศ

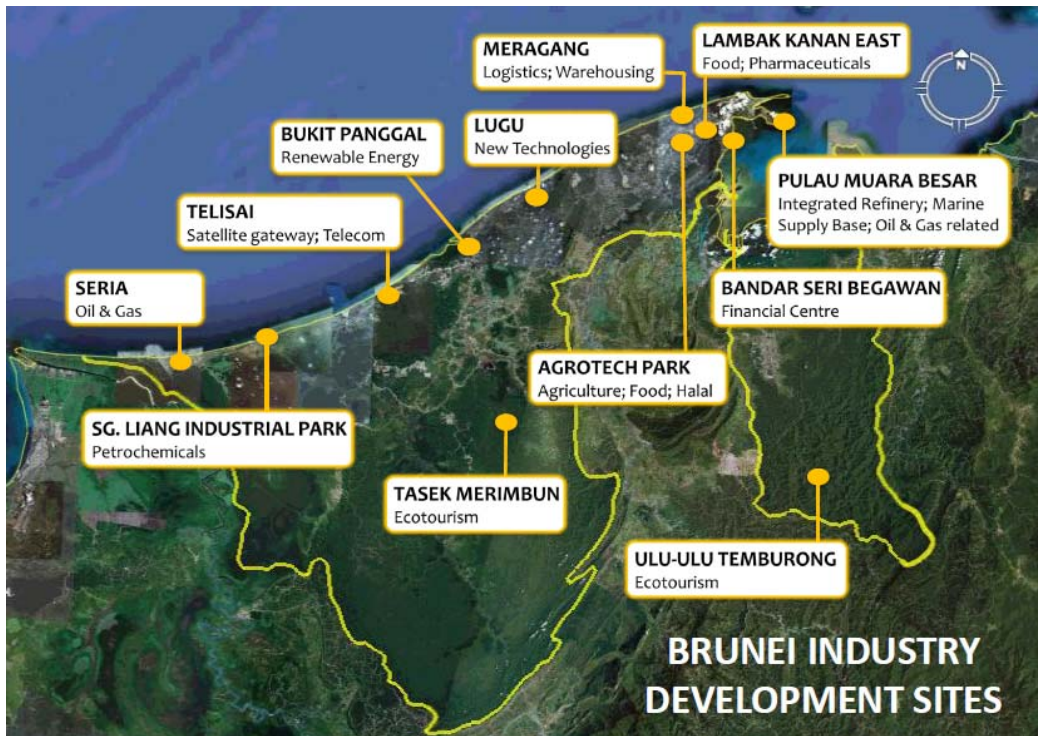
➤ รัฐบาลบรูไนส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ รัฐบาลบรูไนจัดตั้ง Brunei Economic Development Board (BEDB) ในปี 2545 เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งมีกระแสคาดการณ์ว่าจะหมดลงในอีกไม่เกิน 20 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ ในปี 2552 ธนาคารโลกได้จัดอันดับให้ BEDB เป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนที่มีการดำเนินงานยอดเยี่ยม (Good Performance) ติดอันดับ 1 ใน 4 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของรัฐบาลบรูไนในการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศอย่างจริงจัง ทั้งนี้ การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของบรูไนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายใต้ Wawasan Brunei 2035 โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างการจ้างงาน การเปิดตลาดธุรกิจและอุตสาหกรรมใหม่ และการเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ เป็นต้น

➤ BEDB มุ่งเน้นส่งเสริมการลงทุนในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่เน้นการผลิตเพื่อส่งออก และภาคบริการที่มีส่วนกระตุ้นมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ ทั้งนี้ อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพการลงทุนในบรูไน ได้แก่

อุตสาหกรรม	รายละเอียด
อาหาร	- บรูไนตั้งเป้าเป็นผู้ผลิตและส่งออกอาหารฮาลาลรายใหญ่ของโลก รวมทั้งสร้างแบรนด์อาหารฮาลาลของประเทศ นอกจากนี้ ประชากรบรูไนราวร้อยละ 66 นับถือศาสนาอิสลาม ส่งผลให้ตลาดอาหารฮาลาลในประเทศค่อนข้างใหญ่ - รัฐบาลบรูไนส่งเสริมการลงทุนในภาคเกษตรกรรม เนื่องจากปริมาณผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อการบริโภค โดยเฉพาะการปลูกข้าว ซึ่งบรูไนตั้งเป้าเพิ่มผลผลิตข้าวให้ได้ร้อยละ 60 ของการบริโภคในประเทศภายในปี 2558
ยาและเภสัชกรรม	- บรูไนตั้งเป้าเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมยาและเภสัชกรรมของภูมิภาค - บรูไนเริ่มกำหนดแนวทางและมาตรฐานด้านฮาลาลในอุตสาหกรรมยา ทั้งนี้ ในปี 2553 บรูไนประสบความสำเร็จในการจัดตั้งโรงงานผลิตยาที่เป็นฮาลาลแห่งแรกของประเทศในเขตอุตสาหกรรม Lambak Kanan East Industrial Site
ปิโตรเคมี	- นักลงทุนญี่ปุ่นร่วมทุนกับบรูไนจัดตั้งโรงงานผลิตเมทานอล มีกำลังการผลิต 850,000 ตันต่อปี เริ่มดำเนินการผลิตเชิงพาณิชย์ครั้งแรกในเดือนพฤษภาคม 2553 ทั้งนี้ การตั้งโรงงานผลิตเมทานอลดังกล่าวเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่อุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูงในบรูไน
เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)	- บรูไนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นลำดับต้นๆ และตั้งเป้าเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศของภูมิภาค

ที่มา : Brunei Economic Development Board (BEDB)

พื้นที่ลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในบรูไน



ที่มา : BEDB

➤ สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน รัฐบาลบรูไนปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) จากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 22 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 นอกจากนี้ รัฐบาลบรูไนยังให้การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ แตกต่างกันไปตามกฎหมาย Investment Incentives Order 2001 อาทิ อุตสาหกรรมบุกเบิก (Pioneer Industry) จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปี สำหรับโครงการลงทุนที่มีมูลค่า 0.5-2.5 ล้านดอลลาร์บรูไน (0.4-2.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และ 8 ปี สำหรับโครงการลงทุนที่มีมูลค่ามากกว่า 2.5 ล้านดอลลาร์บรูไน รวมทั้งได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักร อุปกรณ์ และชิ้นส่วน เป็นต้น ทั้งนี้ รายละเอียดสิทธิประโยชน์ด้านภาษีสำหรับนักลงทุนสามารถเข้าไปดูได้ที่ http://www.bedb.com.bn/doing_incentives.html

การเจรจาธุรกิจกับชาวบรูไนส่วนใหญ่ต้องมีการพบปะกันมากกว่า 1 ครั้ง เนื่องจากวัฒนธรรมในการเจรจาธุรกิจของชาวบรูไนคล้ายคลึงกับนักธุรกิจชาติอื่นๆ ในอาเซียน คือ เน้นการสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่ามุ่งเน้นให้เกิดธุรกิจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ การทำความเข้าใจประเพณีและหลักปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากราว 2 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศนับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้น ในการรับประทานอาหารร่วมกับชาวบรูไน โดยเฉพาะในกรณีที่คู่เจรจาเป็นชาวมุสลิม ควรระมัดระวังการสั่งอาหารที่เป็นเนื้อหมูและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เนื่องจากผิดหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ ในช่วงการถือศีลอด (Ramadan) ซึ่งตรงกับเดือน 9 ตามปฏิทินของศาสนาอิสลาม ชาวมุสลิมจะงดอาหารและน้ำตั้งแต่ช่วงพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก จึงอาจมีการปรับเปลี่ยนเวลาทำงานให้เหมาะสมกับหลักปฏิบัติและในวันฮารีรายอ (Hari Raya) ซึ่งเป็นวันเฉลิมฉลองหลังครบกำหนดการถือศีลอด เป็นช่วงที่ชาวมุสลิมส่วนใหญ่หยุดทำงานเพื่อไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องและประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่มีสยิด จึงไม่ควรทำการนัดหมายเพื่อติดต่อธุรกิจในวันดังกล่าว

ทั้งนี้ ข้อมูลจาก Department of Statistics ของบรูไนระบุว่าในไตรมาส 4 ปี 2554 บรูไนนำเข้าสินค้าจากไทยเป็นมูลค่า 37.9 ล้านดอลลาร์บรูไน หรือคิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 4 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมดของบรูไน ขณะที่ปัจจุบันยังไม่มีนักลงทุนไทยรายใดเข้าไปลงทุนในบรูไนเลย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบรูไนอาจยังไม่เป็นที่รู้จักของผู้ประกอบการไทยมากนัก อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยอาจพิจารณาบรูไนเป็นตลาดทางเลือกเพื่อบรรเทาผลกระทบในช่วงที่ตลาดหลัก โดยเฉพาะสหรัฐฯ และยุโรป อยู่ในภาวะซบเซาจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลก รวมถึงโอกาสจากการเปิดเสรี AEC ในปี 2558 ซึ่งคาดว่าจะมีส่วนช่วยกระตุ้นมูลค่าการค้าการลงทุนระหว่างไทยกับบรูไนมากขึ้นในระยะถัดไป

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด